

KURUMSAL YÖNETİMDE KAMUYU AYDINLATMA VE ŞEFFAFLIK İLKESİNİN YERİ VE ÖNEMİ ¹

Hakan Kılıcı

*Namık Kemal Üniversitesi, SBMYO, Lojistik Bölümü,
hkilci@nku.edu.tr*

ÖZET: Kurumsal yönetim işletmelerde yaşanan büyük boyutlardaki yolsuzluklar nedeniyle iflas eden işletmelerin paydaşlar, pay sahipleri, kamu ve devleti çok fazla ilgilendiren bir konu olması nedeniyle yönetim biliminde fazlaca araştırma yapılan bir alan olmaya başlamıştır. İşletmelerin iflasa sürüklenmesinden önce bazen yönetim kurullarının dahi farkına varamadığı, icracıların yönetim kurulundan dahi gizli tutmayı başarabildiği bazı faaliyet ve rakamların hiç beklenmedik bir anda ortaya çıkıp işletmeyi çıkmazlara sürükleyip iflas ettikleri görülmektedir. Çalışan sayısı ve sektörde edildiği önemli yer nedeniyle tüm ülke ekonomisini etkileyecek kadar büyük işletmelerin iflas etmeleri elbette ki sadece işletme sahiplerini (büyük pay sahipleri) değil işletme ile ilgili tüm çıkar gruplarını (hisse senedi sahipleri, iş görenler, devlet, kamuoyu, tedarikçiler, dağıtıcılar vb) yakinen ilgilendirmektedir. Bu araştırma da geçmişte yaşanan iflas olaylarında kurumsal yönetimin dört ilkesinden biri olan kamuyu aydınlatma ve şeffaflık ilkesini ihlal etmenin ne gibi sonuçlar doğurduğu, ihlallerin ne şekilde yapıldığı ve manipülasyonların (farklı göstermelerin) ne şekilde yürütüldüğü açıklanmaya çalışılmıştır. İşletmelerin yayınlaması gereken ve iş sırrı olmayan belgelerin ve bilgilerin yayınlanması işletmenin kurumsal yönetiminde çok önemli bir işleve sahiptir. Zira kamuoyu bu bilgiler sayesinde işletmenin gidişatı ve faaliyetleri hakkında bilgi sahibi olmakta ve önemli kararlarını bu bilgiler vasıtasıyla vermektedir. Ayrıca işletmelerde yönetim kurulları tarafından oluşturulan denetim komitelerinin şeffaflık ve kamuoyunu aydınlatma ilkesini ihlal eden yönetim kurulu ve icracı yöneticilerin denetlenmesine ve ihlallerin engellenmesine yardımcı olacağı açıktır. Bu çalışmada ilgili komitelerin de yürüttükleri faaliyetler ve yapıları açıklanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kamuyu Aydınlatma, Denetim, Kurumsal Yönetim

THE ROLE AND IMPORTANCE OF PUBLIC LIGHTNING AND TRANSPARENCY IN CORPORATE GOVERNANCE

ABSTRACT: Corporate governance has become an area of much research in management science because to the large scale companies' corruption it is a topic that interests stakeholders, shareholders, the public and the state. Before the entities are dragged into business it is seen that some operations and figures, which sometimes have not even noticed by the board of directors, and that even the executives have been able to keep secrets even from the board of directors, have unexpectedly dragged into bankruptcy. Of course, the bankruptcies of large enterprises that affect the entire country's economy because of the number of employees and the important place in the sector, of course, are not limited to only business owners (large shareholders), but all business interest groups (shareowners, employees, state, public opinion, suppliers,) very closely related. This research has tried to explain the consequences of violating the principle of transparency and transparency, which is one of the four principles of corporate governance in the past bankruptcy incidents, how the violations are made and how the manipulations (different manifestations) are carried out. Publishing documents and information that businesses need to publish and which are not business secrets has a very important role in the enterprise management of the business. Because of this information, the public is informed about the direction and activities of the business and makes important decisions through this information. It is also clear that auditing committees established by management boards in the enterprises will help to control the board and executive managers who violate the principle of transparency and public disclosure and to prevent violations. In this research, the related committees also tried to explain the activities and the activities they carried out.

¹ Bu makale 20-21 Mayıs 2017 tarihinde İstanbul'da düzenlenen International Congress of Management Economy and Policy isimli kongrede bildiri olarak sunulmuştur.

Keywords: Lighting public, Auditing, Corporate Governance

Giriş

Kurumsal yönetim 1990'lı yıllardan sonra ortaya çıkan özellikle OECD'nin yayınladığı Kurumsal Yönetim İlkeleri ve uygulamaları yayınından sonra Türkiye'de ve Dünya'da daha fazla ilgi görmeye başlayan ve önem kazanan bir yönetim sistemidir. Kurumsal yönetimde dört tane önemli ilke bulunmaktadır. Bu ilkeler: Adil olma, şeffaflık ve kamuyu aydınlatma, hesap verebilirlik ve sorumluluktur. Günümüzde borsada faaliyet gösteren halka açık anonim şirketlerin bir çoğu kurumsal yönetimin bu ilkelerine uyum göstermeleri ve uymaları konusunda gerek hukuki merciler gerekse de menfaat sahipleri tarafından zorlanmaktadır. Türkiye'de kurumsal yönetim ilkeleri OECD raporunun hemen ardından Türkçe'ye çevrilmiş Sermaye Piyasası Kanunu ve Yeni Türk Ticaret Kanununda da önemli ölçüde kendisine yer bulmuştur. İlk başlarda bu ilkeler tavsiye niteliğinde iken son zamanlarda hukuki zorunluluk haline getirilmeye başlanmıştır. Bazı gerekli konularda hukuki zorunluluğun olmayışı da kanunlarla ve işletme yönetiminin gidişatına bağlı olarak ihtiyaca binaen ilerleyen dönemlerde kanunlaşmaya aday olarak değerlendirilmektedir. Şüphesiz yürütme esnasında yaşanan zorluklar kanunların oluşturulmasına zemin hazırlamaktadır. İşletmelerin kamuyu aydınlatma kapsamında yayınlacakları bilgiler onların güvenilirliğini ve kredibilitelerini arttırmaya yardımcı olabilir. İşletme ile ilgili çıkar grupları işletmenin faaliyetleri, mali durumu, yatırımları hakkında bilgi sahibi olmak isteyeceklerdir. İşletme sahipliğinin büyük pay sahibi olmakla yönetme hakkına sahip olma dönemleri kurumsal yönetim uygulamaları ile sona ermiştir. Tek kişinin sahip olduğu bir işletme dahi hiç olmazsa çalışanlarına karşı sorumluluklar taşımakta bütün varlıklarına sahip olduğu işletme bu anlamda sadece kendisine ait olarak kabul edilmemektedir. Bu yüzden işletme sahipleri verecekleri kararlarda sadece kendilerinin durumlarını değil işletme ile ilgili birçok kurumun, kişinin ve grupların durumunu göz önünde bulundurmaları zorundadır. Kamuoyunun işletmeler üzerinde hak sahibi olduğu fikrine bağlı olarak işletme sahipleri de azami düzeyde bilgi paylaşımına giderek onların bilgi paylaşımı istek ve ihtiyaçlarını karşılama zorunluluğu ortaya çıkmıştır. İşletmelerin birçok bilgiyi ve uygulamayı saklayarak sonuçta büyük ve olumsuz sürprizlerle ortaya çıkması birçok kişiyi, grubu ve kurumu çok zor durumda bırakabilecektir. Elbette ki kötüye gidişin durdurulması işletme yönetimlerinin en önemli hedefidir. Hatta bazen yönetimler bu kötüye gidişatı gizleyerek kendileriyle ve/veya şirketle ilgili daha büyük krizlerin önüne geçebileceklerini düşünürler. Bu düşünce yapısı da kimi zaman doğrudur ve olumlu sonuçlar verebilir. Büyük bir geminin battığını söylemek gemidekileri sağa sola kaçarak ve kendilerince bazı çözümler düşünerek bu çözümleri uygulama çabaları büyük bir kaosa dönüşüp kaptanın düşündüğü ve uygulamaya çalıştığı çözümleri daha da zora sokabilir. Ancak bu örnekte dahi kişilerin bilgilendirilmesi belki hep beraber daha iyi bir çözüm bulma konusunda yönetime yardımcı olunmasını sağlayabilir. Bu sebeplerden dolayı kamuyu aydınlatma ve şeffaflık ilkesi kurumsal yönetimin dört temel ilkesinden biri olarak yönetim biliminde yerini almıştır.

1.KAMUYU AYDINLATMA, ŞEFFAFLIK İLKESİ VE TÜRK HUKUKU

Şeffaflık, ticari sır niteliğindeki ve henüz kamuya açıklanmamış bilgiler hariç olmak üzere, şirket ile finansal ve finansal olmayan bilgilerin doğru, zamanında, eksiksiz, anlaşılabilir, youmlanabilir ve düşük maliyetle kolay erişilebilir bir şekilde kamuoyuna duyurulmasıdır (Arslantaş, 2012). Kamunun aydınlatılması yatırımcıları ilgilendiren konularda yatırımcıların karar alırken ihtiyaç duyduğu bilgilerin ve ölçümlerin işletmeler tarafından kamuya yeterli düzeyde bilgi verilmesi şeklinde dar kapsamlı bir tanım yapılabilir. Daha geniş kapsamlı tanımlarda ise kredi verenler, devlet, müşteriler, ekonomistler, analistler, tedarikçiler, dağıtıcılar ve diğer iş çevreleri de konuya dahil edilmektedir (Çürük, 2001).

Şeffaflık ilkesi ise işletmenin ticari sırları dışındaki tüm finansal ve finansal olmayan nitelikteki bilgilerin zamanında, doğru, anlaşılır, karşılaştırılabilir bir şekilde sunulmasıdır (Arsoy, 2008). Kurumsal yönetim ilkelerinden dördüncüsü olarak belirlenmiş kamuyu aydınlatma ve şeffaflık ilkesi şirketlerin finansal durumları, faaliyetleri, sermayesi ve yönetim yapısı hakkında kamuoyunun yeterli bilgi ile aydınlatılmasıdır (OECD, 2003). Şirketin uzun vadeli ve yıllık hedefleri ile temel kurum politikaları, kurumsal yönetim yapısı, sermaye yapısı ve oy hakları, yönetim kurulu ve icra kurulu üyelerinin görevlerinden kaynaklı hak ve sorumlulukları, mevcut ve potansiyel Sektörel, bölgesel, ekonomik, politik vb. risk faktörleri ve risk analizi sonuçları gibi konularda bilgi vermek şeffaflık ilkesinin uygulanma biçimleridir (Karpuzoğlu, 2010).

Türk hukuk sisteminde kamuoyunu aydınlatma ilkesine dair hükümlere Türk Ticaret Hukukunda ve Sermaye Piyasası Kanununda yer verilmiştir. TTK’unda işletmelerin kuruluşları esnasında açıklama metni ve işletme yönetici ve sahiplerinin imza sirkülerini yayınlaması hükümleri kamuyu aydınlatma ilkesi kapsamında düşünülmektedir. (Şehirli, 1999). İşletmenin hisselerini ellerinde bulunduranlar (share holders) ve menfaat grupları (stake holders) hem işletmenin faaliyetleri hem de işletmenin içerisinde bulunduğu finansal durum hakkında sürekli bilgi alma ihtiyacı içindedir. Bu yüzden adı geçen tarafların zamanı geçmeden, doğru, tam, anlaşılabilir, analiz edilebilir ve düşük maliyetle ulaşabilecekleri bu bilgiye ulaşabilmeleri şirket yönetimi tarafından sağlanmalıdır (Güçlü, 2010).

Kamuoyunu aydınlatma ilkesi Sermaye Piyasası Kanununda da düzenlenmiştir. Buna göre tüm anonim şirketler yıllık ve ara mali tablolarını, konsolide edilmiş mali tablolarını standartlara uygun bir şekilde yayınlamak zorundadır. Kurulun belirlemiş olduğu muhasebe standartları uluslar arası muhasebe standartları ile uyumludur (Şehirli, 1999).

2.KAMUYU AYDINLATMA

Merkezi Kayıt Kurulu’nun üyeleri arasında bulunan ihracatçılarla ilgili olarak kamuya açıklanmış her türlü bilginin, haberlerin yorumların ve analiz raporlarının yer alacağı MKK portalı bu anlamıyla her türlü yatırımcının anında, güncel ve doğru bilgiye ulaşabileceği ve geçmiş belge ve bilgileri de edinebileceği bir kamuoyu aydınlatma platformu hizmeti

görebilir. Bu bilgi ve belgelerin içeriğinin, boyutunun ve çeşidinin ihracatçının işbirliği doğrultusunda değişeceği açıktır. Bu hizmet kapsamında yatırımcılara ve/veya yalnızca ortaklara verilebilecek bilgi ve belge örnekleri;

- Şirket bilgileri, Duyuruları ve Açıklamaları
- Şirket Haberleri ve Analiz Raporları
- Mali tablolar, Muhasebe ve Kar Payı Politikaları
- Ayrıntı Ortaklık Yapıları, Doğrudan ve Dolaylı Ortaklık İlişkileri, Oy Sözleşmeleri, Gruplar İtibariyle Ortak Sayıları
- Esas sözleşme, Ticaret Sicili, Bilgileri, İmtiyazlar
- Faaliyet Raporu, Bağımsız Denetim Raporu ve İç Denetim Raporu
- Kamuya Duyurulabilecek Yönetim Kurulu Kararları ve Şirket Etik Kuralları
- Genel Kurul Bilgisi (Tarihi, Yeri, Gündemi, Kar Dağıtım Önerisi ve Gerekçeleri de dahil olmak üzere Kar Dağıtımına İlişkin Ayrıntılı Bilgi, Esas Sözleşme tadil Metni, Vekaletname Örnekleri, Yönetim ve Denetim Organlarının Üye Adayları Hakkında Ayrıntılı Bilgi, Oy Kullanma Prosedürü, Birikimli Oy Sistemi, Daha Önceki Toplantı Tutanakları ve Oylama Sonuçları vb.)
- Gerekçeli Olarak Sermeye Artırımı, Temettü Ödeme Bilgisi, İzahname, Sirküler
- Kamuyu Aydınlatmaya İlişkin Diğer Bilgi ve Belgeler şeklinde özetlenebilir (Gürbüz ve Ergincan,2004).

Dolayısıyla, kurumsal yönetim ilkelerinden kamuyu aydınlatma ve şeffaflık kavramları doğrultusunda ihraççılarla ilgili finansal ve finansal olmayan bilgilerin, hem mevcut hem de potansiyel yatırımcılara zamanında, doğru, eksiksiz, anlaşılabilir, yorumlanabilir, düşük maliyetle ve kolay erişilebilir bir şekilde kamuoyuna duyurulması hedefine daha çabuk ulaşabilecektir. Bu durumda, ortakların bilgi alma ve inceleme haklarını kullanmalarına en iyi şekilde hizmet verilmiş olacaktır. Şirketlerin bilgi dağıtım kanalı fonksiyonunu görecek olan MKK Portal'ının kamuyu aydınlatma sırasında sunacağı bilgilere erişim kolay, zamanında ve düşük maliyetle olacaktır (Gürbüz ve Ergincan , 2004).

Bunlara ek olarak, SPK'nın TÜBİTAK ile birlikte yürüttüğü Kamuyu Aydınlatma Projesi (KAP) çerçevesinde ihraççılardan elektronik ortamda alınan mali tabloların ve özel durum açıklamalarının SPK web sitesi ile eşanlı olarak tüm yatırımcılara iletilmesi gerçekleştirildiğinde MKK Portalı'nın katkısının büyüyeceği açıktır (Gürbüz ve Ergincan).

3.KAMUYU AYDINLATMA VE ŞEFFAFLIK ANA BÖLÜMÜNÜN ALT BÖLÜMLERİ VE ÖLÇÜTLERİ

Kamuyu aydınlatma ve şeffaflık ana bölümünün derecelendirme notundaki ağırlığı SPK tarafından %35 olarak belirlenmiştir. Bölümün kendi içindeki puanı 100 olup 6 alt bölümün ölçütlerine verilen cevaplara göre derecelendirme notu belirlenmektedir. Kamuyu aydınlatma ve şeffaflık ana bölümünün alt bölümleri şunlardır;

- Kamuyu aydınlatma esasları ve araçları
- Şirket ile pay sahipleri, yönetim kurulu üyeleri ve yöneticiler arasındaki ilişkilerin kamuya açıklanması
- Kamunun aydınlatılmasında periyodik mali tablo ve raporlar
- Bağımsız denetim işlevi
- Ticari sır kavramı ve içerden öğrenenlerin ticareti
- Kamuya açıklanması gereken önemli olay ve gelişmeler (Kılıç, 2009).

4.GENEL KURULLAR VE İNTERNET

Genel Kurul toplantılarının yürütülmesinde internetten iki şekilde yararlanılabileceği düşünülmektedir. Birincisi, geleneksel anlamda yapılan genel kurula ortakların bazılarının internet aracılığı ile on-line katılmaları, ikincisi ise geleneksel genel kurul toplantısının tamamen internet üzerinden yapılmasıdır (sanal genel kurul). Doktrinde bunlardan birincisine “on-line katılımlı hazır bulunma” genel kurul toplantısı, ikincisine ise “sanal genel kurul toplantısı” adı verilmektedir (Kayıhan, 2003). Örneğin; İsviçre-İsveç ortaklığı ABB Limited Şirketi 2000 yılında yapılan genel kurul toplantısında, uzaktan oylama sistemini uygulamış, yaklaşık olarak Vasgeras’da 1000, Zürih’te 2000 pay sahibi elektronik ortamda 40 dakika içinde 7 ayrı konuyu karara bağlamışlardır (Bilge, 2002). Görüşümüze göre, MKK’nın misyonu ve sahip olduğu bilgi birikimi (ortaklara ilişkin kimlik bilgileri, kıymet bilgileri, teknoloji) birlikte değerlendirildiğinde, MKK Portalı’nda şirketlerin yapacakları genel kurulların internetten canlı olarak yayınlanmasının yanında, ortakların genel kurullara MKK Portalı aracılığıyla internet üzerinden katılabilecekleri ve hatta gerekli mevzuat değişiklikleri yapıldığında geleneksel genel kurullarının yerine MKK Portalı aracılığıyla onun yerine geçecek olan sanal genel kurulların gerçekleştirebileceği düşünülmektedir (Gürbüz ve Ergincan, 2004).

5.GENEL KURULLARIN MKK PORTALI ÜZERİNDEN İNTERNETTEN CANLI YAYINLANMASI

Görüşümüze göre, milyonlarca yatırımcı sahip oldukları sermaye piyasası araçlarının kaydının tutulduğu MKK sisteminden bilgi edinmek amacıyla bağlantı yapacakları için bir anlamda yatırımcıların internet üzerinde buluşma noktalarından biri olacak ve ihraççılarla doğrudan bağlantı kurulacak MKK Portalında, şirketlerin yapacakları genel kurulların da internetten canlı olarak yayınlanmasının sağlanabileceği düşünülmektedir. Kurulacak güvenlik alt yapısı sayesinde, yalnızca genel kurul yapan şirketin ortağının girip izleyebileceği genel kurul, şirketin onayı halinde tüm yatırımcılara açık hale getirilebilir. İnternetten canlı olarak yayınlanacak olan genel kurul aynı zamanda Türkçe ve İngilizce olarak MKK tarafından sunulduğunda, söz konusu hizmet hem yerli hem de yabancı yatırımcılara hitap etmiş olacaktır. Bu hizmetler ortakların genel kurula katılma haklarını eşit bir şekilde kullanmalarını sağlayacaktır (Kayıhan, 2003).

6. ŞİRKET VE YATIRIMCI DUYURULARI

MKK Portalı kamuyu en hızlı şekilde, zamanında ve doğru aydınlatmanın adresi şeklinde tasarlanabilir. Bu çerçevede, mevzuatta gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra, ihraççılar genel kurul toplantı ilanı da dahil olmak üzere, yasal anlamda yapmaları gereken duyuruların yanı sıra diledikleri zaman diledikleri konuda yalnızca ilgili yatırımcıları MKK üzerinden bilgilendirebileceklerdir. Duyuru başta cep telefonu olmak üzere mobil iletişim araçları ile ve başta e-mail olmak üzere internet üzerinden yapılabilir. İhraççıların yatırımcılarla ilgili ayrıntılı bilgilerin ve yatırımcılara ulaşabilecekleri cep telefonu numarası ve e-mail adresi gibi iletişim aracı bilgilerinin MKK Kaydi Sistem Veritabanında saklanması, ihraççıların MKK'ya başvuracak duyuruları hedef kitlelere iletmelerini kolaylaştıracaktır.

Örneğin, genel kurul gündeminin veya vekaleten oy toplama çağrısının yalnızca ihraççının çağrı anındaki ortaklarını bilgilendirdiği açıktır. Oysa, ihraççılar bu tür duyurular için yazılı medya aracılığıyla yüksek maliyetler ödeyerek duyurunun hedef kitlesi olan ortaklarına ulaşacağından emin olmaksızın ilgili ya da ilgisiz tüm okuyuculara duyuru yapmaktadırlar. MKK tüm ortakların iletişim bilgilerinin de bulunacağı bir kurum olacağı için ihraççının doğrudan MKK aracılığıyla bu duyuruları yapması hem duyuru maliyetlerini düşürecek hem de duyuru yalnızca ve kesinlikle ilgili kişilere anında iletebilecektir.

Aynı hizmetler, başta şirket ele geçirmeleri olmak üzere, çeşitli amaçlarla ortakları ve yatırımcıları yönlendirici duyuru yapmak isteyen ilgili gerçek ve tüzel kişilerin yararlanabileceği hale getirilebilir. Böylece, yalnızca ihraççıya değil, kurumsal yönetime en fazla hizmet edecek şekilde ilgili diğer katılımcılara da duyuru yapma olanağı sağlanabilir (Ergincan ve Yayla, 2004).

SONUÇ VE ÖNERİLER

Kurumsal yönetim özellikle 1990'lı yılların sonlarında ortaya çıkan Asya, Amerika ve Çin'de büyük şirketlerin çöküşünden sonra önem kazanan bir yönetim sürecidir. Yönetişim süreci denmesinin sebebi sadece şirketin büyük pay sahiplerini değil şirketle etkileşim içinde bulunan tüm kişi, grup ve kurumları ilgilendirdiği içindir. Yani yönetim artık sadece büyük pay sahiplerinin uhdesinde olan bir hak olmaktan çıkmıştır. Şirketler artık sadece büyük pay sahiplerinin yönetiminde ve onların çıkarlarını sağlamak üzere kurulmuş birimler olarak görülmemektedir. Özellikle hisse senetlerini borsalara kote ettiren şirketlerin sahipliğinin bir kısmı devredilmektedir. Bu nedenle şirket yönetimi ve sahipliği hakkında bir çok kişi ve kurum söz sahibi olmaktadır. Bu sahiplik o kadar belirsiz hale gelmeye başlamıştır ki borsa da hisseleri işlem gören bu şirketlere anonim (sahibi belirsiz) şirket denme gereği duyulmuştur. Gerek şirket sahipliği konusunda değişen konsept gerekse şirketlerin şaibeli iflasları artık anonim şirketlerin yönetimi, denetimi ve izlenmesi konusunda şirketle ilgili tüm kişi, grup ve kurumların bilgilendirilmesi, yönetime katılması ve karşılıklı etkileşim içerisinde yönetim sürecini gerçekleştirmeleri ihtiyacını doğurmuştur. Yani artık şirketlerin yönetim kurullarının tek başlarına aldıkları kararlar, yönetme ve denetleme konusunda ki yetkilerinin sınırları daraltılmış ve şirketler hakkında ki belirsizlikler de en aza indirgenmeye çalışılmaktadır.

Kendisi hakkında kolayca ve düşük maliyetle bilgiye ulaşılabilecek şirketler gerek iç yatırımcıların ve gerekse dış yatırımcıların yatırım kararlarında önemli ve olumlu bir etkiye sahip olabilecektir. Şeffaflık ilkesi sayesinde çıkar grupları olası iflas ve zarar durumlarını önceden haber aldıkları için mali durumlarını, yatırımlarını, harcamalarını ve diğer önemli ekonomik kararlarını planlarken daha rahat hareket edebilecektir. Özellikle çok büyük işletmelerin iflas etmesi tüm ülke ekonomisini olumsuz yönde etkileyip büyük bir krize neden olabileceğinden devletin bu konuda haberdar olması ve hatta bazen gerekiyorsa zor durumda olan işletmeyi desteklemesi olası krizlerin önüne geçmeye de yardım edecektir.

KAYNAKÇA:

Arslandaş, C.C., (2012), “Kurumsal Yönetimin Yönetim Kuruluna Yansımaları”, Beta Basım A.Ş., İstanbul.

Arsoy, A.,(2008), “Kurumsal Şeffaflık ve Muhasebe Standartları”, Afyon Kocatepe Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi, , C.X, S II, s. 20.

Bilge, M. E., (2002), “Anonim Ortaklık Genel Kurullarında İnternet Kullanımı”, İnternet, Fikri Haklar ve Özel Hukuk Alanında Karşılaşılan Sorunlar Paneli, İstanbul.

Çürük, T., (2001), “An Analysis of Factors Influencing Accounting Disclosure in Turkey”, İMKB, s. 15, İstanbul.

Erginçan, Y., ve Yayla, Ümit, (2004), “Hisse Senetlerinin Kaydileştirilmesi Sonrası Anonim Ortaklıklarda Oy Hakkının Kullanılması”, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayını, İstanbul.

Güçlü, H., (2010), Kurumsal Yönetim Uyum Derecelendirilmesi: Kurumsal Yönetim Endeksi”, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası, İstanbul.

Gürbüz, O.A. ve Erginçan Y., (2004), “Kurumsal Yönetim: Türkiye’deki Durumu ve Geliştirilmesine Yönelik Öneriler”, Literatür Yayıncılık.

Karpuzoğlu, E., (2010), “Kurumsal Yönetişimde Yönetim Kurulu”, Hayat Yayıncılık, İstanbul.

Kayhan, Ş., (2003), “Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul ve İnternet”, Banka ve Ticaret Hukuku dergisi, XXII, s.94.

Kılıç, M., (2009), “Kurumsal Yönetim ve Derecelendirmesi: Halka Açık Şirketler İçin Talepsiz Kurumsal Yönetim Derecelendirme Model Önerisi”, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, Eskişehir

OECD (2003), Kamuoyu Aydınlatma İlkesi.

Şehirli, K., (1999), “Kurumsal Yönetim”, Sermaye Piyasası Kurulu Yeterlik Etüdü.